

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

*Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015*

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ»
Кафедра фінансів, обліку і оподаткування
**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ФІНАНСОВИЙ МОНІТОРИНГ ТА
ПОДАТКОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»**

Семестр	1
Кредит./годин	5,0 /150
Мова викладання	Українська
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Лектор курсу:	Томнюк Тетяна Леонідівна , к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування.
Профайл:	http://chtei-knteu.cv.ua/ua/content/download/fin/kolektiv/tomniuk.pdf
E-mail:	tltomnyuk@gmail.com
Вимоги лектора:	Студент зобов'язаний відвідувати всі заняття за розкладом (в тому числі дистанційно, або у змішаній формі), не запізнюватися. Працювати з навчальною та додатковою літературою, з літературою на електронних носіях і в Інтернеті. Виконувати та подавати вчасно практичні завдання. При пропуску лекційних занять з поважної причини лектором проводиться усна співбесіда за темою.
Відповідальність лектора:	Головною метою лектора під час викладання дисципліни є створення комфортного та інтерактивного навчально-комунікативного середовища. Протягом семестру заохочується тісне спілкування у формі діалогу, обміну думками та поглядами, конструктивна критика, емоційна співпраця та дискусії. Зв'язок надзвичайно важливий – ваші зауваження та побажання будуть обов'язково враховані і є особливо цінними! Ви можете залишити свої відгуки, а також брати участь в опитуванні в кінці семестру (http://chite.edu.ua/opyt_monitoring/).
Види занять:	Лекції, практичні, самостійна робота.
Методи навчання:	Під час навчання можуть бути запропоновані інтерактивні та бінарні лекції, практичні вправи, ситуаційні завдання, кейси, індивідуальні/творчі завдання, ділові ігри, обговорення на круглих столах, обмін думками (think-pair-share), тести та інші інтерактивні методи навчання.
Форми навчання:	Очна серія лекцій, практичних занять (контактні години); дистанційна (онлайн-діяльність); змішана (контактні години + онлайн-діяльність)
Матеріальне та технічне забезпечення дисципліни:	Проведення занять очно передбачає: обладнані аудиторії (столи, стільці, мобільні пристрої, мультимедійні засоби, інтерактивні дошки, наявність та доступність мережі Інтернет). Проведення занять дистанційно, або у змішаній формі додатково передбачає: наявність ПК (ноутбуку) чи іншого мобільного пристрою, навушників, мікрофону, веб-камери; за потреби, встановлення спеціальних програм/застосунків (сервери веб-конференцій: Zoom, Skype, Big Blue Button, Viber; ресурс дистанційного навчання Moodle; програмне забезпечення Google G

	<i>Suite for Education (Hangouts Meet, Google Classroom).</i>
Доступ до дисципліни:	<p>Реєстрація студента на сервері дистанційного навчання Moodle відкриває доступ до всіх навчально-методичних матеріалів дисципліни. Для реєстрації потрібно написати повідомлення на адресу dist@chtei-knteu.cv.ua, вказати П.І.Б., № групи та дисципліну, до якої потрібний доступ (http://dst.chtei-knteu.cv.ua:8280/).</p> <p>Під час дистанційного навчання, або навчання у змішаній формі (лекції) заняття проводяться згідно розкладу (розклади занять: http://chite.edu.ua/grafiki_rozkladi/) за посиланням: https://bbb.chtei-knteu.cv.ua/b/olg-hvw-f4p на сервері веб-конференцій Big Blue Button, або за попередньою домовленістю лектора зі студентами на іншому сервері конференції (наприклад у Google Meet: https://meet.google.com/rsq-xvdp-rcr)</p> <p>Доступ до дисципліни на платформі Moodle: http://dst.chtei-knteu.cv.ua:8280/course/view.php?id=1151</p>
Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням: http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/poloj_neform_inf_osvit.pdf. Зокрема студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на рекомендованих навчальних платформах (http://chite.edu.ua/nef_osvita/), або обраних самостійно для наступного перезарахування результатів навчання. Важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни (освітньої програми) та перевірялись в підсумковому оцінюванні. Рекомендовані курси розміщуються в НМКД дисципліни на сервері дистанційного навчання.</p>
Поєднання навчання і дослідження	<p>Здобувачі вищої освіти мають можливість виконати індивідуальне дослідницьке завдання за темами навчальної дисципліни з подальшою їх презентацією під час участі у Круглих столах, науково-практичних конференціях, форумах, засіданнях наукових гуртків, або публікацією результатів досліджень.</p>

*Контактні години – передбачають безпосередню взаємодію учасників навчального процесу між собою в аудиторії; онлайн-діяльність – передбачає опосередковану взаємодію учасників навчального процесу між собою та з контентом в аудиторії чи за її межами засобами онлайн-технологій.

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансова політика держави є одним з основних інструментів макроекономічного регулювання. Вже тривалий час фінансовий інструментарій використовується для регулювання руху капіталів та впливу на прийняття інвестиційних рішень фізичними і юридичними особами. Основна макроекономічна функція держави полягає у стабілізації економіки, а фінансова політика, як правило, відіграє у цьому домінуючу роль. Зазначене вимагає необхідність формування у майбутніх фахівців-фінансистів знань щодо теоретико-методологічних засад, предмету, об'єкту, мети, завдань та механізму реалізації фінансової політики. Тому дисципліна «Фінансова політика держави» є важливою компонентою ОП «Фінансовий моніторинг та податковий менеджмент».

Дисципліна «Фінансова політика держави» спрямована на формування у студентів здатності розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру, вирішувати практичні проблеми державного управління фінансовою системою в умовах комплексності та невизначеності. Опанування дисципліни дозволить сформувати у студентів здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність проведення досліджень на відповідному рівні; здатність приймати обґрунтовані рішення; навички міжособистісної взаємодії; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності; здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської

справи, страхування *та фондового ринку*; здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування *та фондового ринку*; здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію; здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування *та фондового ринку*; здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування *та фондового ринку*; здатність застосовувати методи і методики забезпечення сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації.

<p>Що є предметом вивчення дисципліни та яка її мета?</p>	<p>Предметом вивчення дисципліни є система формування та реалізації фінансової політики держави. Метою вивчення дисципліни є оволодіння здобувачами теоретичними знаннями та практичними навичками щодо формування та реалізації ефективної фінансової політики держави, що має на меті стимулювання економічного зростання та укріплення позицій держави у світі.</p>
<p>Які цілі вивчення дисципліни?</p>	<p>Завданням (навчальними цілями) вивчення дисципліни є набуття фахових знань та умінь, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків у сфері реалізації фінансової політики держави. Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> – сутність, мета, завдання, принципи та види державної фінансової політики; – особливості реалізації фінансової політики України в умовах інтеграції до світового економічного простору; – основні напрями податкової політики України – особливості бюджетної політики; – особливості державного фінансового регулювання у сфері ЗЕД; – сутність та особливості реалізації грошово-кредитної політики держави; – особливості реалізації інвестиційної політики України; <p>особливості здійснення міжнародної фінансової політики в умовах глобалізації економіки.</p>
<p>Які результати навчання за дисципліною?</p>	<p>Після проходження курсу ви будете знати: сутність, принципи та значення фінансової політики, її завдання та функції, принципи та види; сучасні проблеми реалізації державної фінансової політики в Україні та шляхи їх подолання; форми, методи та інструменти державного фінансової політики; особливості формування та реалізації міжнародної фінансової політики.</p> <p>Студент буде вміти: давати якісну оцінку зарубіжного досвіду формування та реалізації фінансової політики в умовах глобалізації та можливості для України щодо його адаптації; аналізувати особливості реалізації фінансової політики України на сучасному етапі економічного розвитку та в динаміці; працювати із законодавчою та нормативною базою, яка регулює фінансову політику держави; давати якісну оцінку ефективності застосування інструментів фінансової політики у провідних економіках світу та Україні на різних етапах економічного розвитку; застосовувати теоретичні знання для порівняльної характеристики інструментів фінансового регулювання; на основі показників соціально-економічного розвитку, даних щодо виконання бюджетів самостійно визначати ефективність фінансової політики</p> <p>У студента буде сформоване розуміння системи взаємодії органів державної влади у процесі формування та реалізації фінансової політики держави.</p>
<p>Досягнення яких програмних результатів</p>	<p>ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування <i>та фондового ринку</i> у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.</p>

забезпечує навчальна дисципліна?	<p>ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.</p> <p>ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p> <p>ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.</p> <p>ПР14. Застосовувати методи і методики забезпечення діяльності сучасних систем фінансового моніторингу та податкового менеджменту у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.</p>
----------------------------------	--

ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИДИ ЗАНЯТЬ (згідно розкладу)	ФОРМИ НАВЧАННЯ	
	Контактні години	Онлайн діяльність
	Методи навчання	
Лекції (попередня підготовка, подача нової інформації, тренування).	Попереднє опитування; ознайомлення або повторення термінології; очна лекція; презентація нового матеріалу; пошук відповідей на питання; обговорення кейсів, діалог з групою.	Ознайомлення або повторення термінології, необхідної для роботи з темою; демонстрація короткої промовідео/аудіо інфографіки; відеозапис, аудіо запис; тексти; відео конференція, робота з кейсами в режимі відео конференції.
Практичні (тренування, практична робота, оцінювання, рефлексія).	Обговорення; дебати; питання-відповіді; групові виконання завдань; ділові ігри; кейси; усне опитування; виконання практичного завдання; діалог, короткі усні / письмові відповіді на питання; тестування.	Питання для самоперевірки; обговорення (чат, форум); виконання інтерактивних практичних вправ; робота з кейсами; пошук відповідей на питання; індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо); перегляд фільмів, відеоматеріалів; автоматизоване тестування, усна відповідь (відеозапис) виконання практичного завдання письмова робота.
Самостійна робота (оцінювання, рефлексія, зворотній зв'язок).	Групові та індивідуальні консультації, коментарі, запитання та відповіді під час заняття від викладача; демонстрація мультимедійних презентацій; тестування.	Підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на питання, що виносяться на самостійне опрацювання, автоматизовані тести для самоконтролю; чат, форум, опитування аудіо-, відео- або текстові повідомлення з коментарем завдання.
Підсумковий модульний контроль	Письмове завдання, письмові відповіді на питання; тестування.	Письмове завдання, письмові відповіді на питання з фото, або відео фіксацією; автоматизовані тести.
Підсумковий контроль – екзамен		

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в

тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль. Студент не допускається до екзамену, якщо семестрова кількість балів, включаючи бали за підсумковий модульний контроль менше за 60 балів. Екзамен проводиться згідно з розробленими та затвердженими білетами, або у формі підсумкового тестування. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Формою підсумкового контролю є екзамен. Загальна оцінка за екзамен визначається як сума балів за всі виконані завдання, максимальна оцінка – 100 балів: вирішення тестових завдань - оцінюється в 40 балів; розкриття теоретичних завдань - оцінюється в 20 балів; вирішення практичних завдань - оцінюється в 40 балів. Оцінка за екзамен виставляється студенту за 100-бальною шкалою.

Вважається, що студент достатньою мірою засвоїв матеріал якщо середня кількість балів за семестровий контроль та екзамен не менше 60. Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ЄКТС.

Шкала переведення балів, отриманих студентом

90-100	Відмінно /Excellent
75-89	Добре /Good
60-74	Задовільно /Sufficient
0-59	Незадовільно / Failed

Перескладання будь якого з видів оцінювання та контролю відбувається з дозволу викладача, який забезпечує дисципліну у порядку передбаченому «Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у ЧТЕІ ДТЕУ», з яким можна ознайомитись за посиланням: http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/ozinka_stud.pdf. Більше про оцінювання здобувачів за посиланням : http://chite.edu.ua/koris_info/

ПОЛІТИКА ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового), має право оскаржити результати оцінювання. Спірні питання з проведення екзаменаційних сесій розглядаються апеляційною комісією, яка діє керуючись Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ (http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/poloj_apelyac.pdf).

З метою створення комфортного та безпечного освітнього середовища ЧТЕІ ДТЕУ дотримується принципів свободи, доброчесності, гідності, взаємоповаги, психологічної культури та толерантності. Процедури щодо вирішення, своєчасного виявлення, врегулювання та попередження будь яких інших конфліктних ситуацій регулюються Положенням по врегулюванню конфліктних ситуацій в ЧТЕІ ДТЕУ (http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/poloj_konfl_sit.pdf), в тому числі пов'язаних з дискримінацію, сексуальними домаганнями, булінгом, мобінгом, харасментом, приниженням честі та гідності людини у будь-якій формі (http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/poloj_zapob_sex.pdf), а також корупційними проявами (Антикорупційна програма: http://chite.edu.ua/ua/content/download/dostyp/antikorupz_prgrama.pdf). Також для урегулювання конфліктних ситуацій учасники освітнього процесу можуть звертатись безпосередньо до куратора академічної групи/завідувача кафедрою, за телефоном гарячої лінії, або скористатись скриньками довіри (<http://chite.edu.ua/hotline/>).

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Студент повинен дотримуватися «Етичного кодексу здобувача вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ» (http://chite.edu.ua/ua/content/download/student/etich_kod.pdf), норм та правил академічної доброчесності ЧТЕІ ДТЕУ (http://chite.edu.ua/academ_dobroches/): виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників директорату ЧТЕІ ДТЕУ.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з

особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт та екзаменів заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome, Midjourney тощо) оголошується викладачем на початку курсу. Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Як можна використовувати ШІ в навчанні та дослідженнях: для мозкового штурму ідей, вивчення можливих відповідей на запитання чи проблеми, а також творчого підходу до матеріалів може бути корисним під час підготовки відповідей на завдання та самостійної підготовки, генерування завдань для перевірки власних знань за певними темами для самопідготовки до форм контролю; генерування (пошук) і обробка інформації відповідно до запиту; підготовка (за потреби) засобів візуалізації результатів курсової/кваліфікаційної роботи/індивідуальних та творчих завдань/рефератів (відеоролики, комп'ютерні презентації тощо); розвиток критичного мислення, шляхом аналізу й порівняння відповідей ШІ з перевіреними джерелами інформації; аналіз, оброблення та перевірка великих наборів даних, виявляючи в них закономірності, шаблони та кореляції; автоматичне створення графіків, діаграм та інших візуальних представлень даних, що допомагають ілюструвати ключові знахідки та тренди; форматування текстів згідно з вимогами які висуваються до них в кожному окремому випадку (наприклад: наукових журналів); перетворення голосової інформації на друкований текст.

Як не можна використовувати ШІ в навчанні та дослідженнях: як єдине джерело інформації, оскільки інформація, що міститься у базах даних ШІ швидко «застаріває»; під час критичного переосмислення наданої інформації, що може призвести до неправильного тлумачення або викривлення результатів; виконуючи наукові дослідження (курсіві, кваліфікаційні, наукові статті тощо) у частинах, що стосуються: викладення змісту власних досліджень, формулювання висновків, обґрунтування результатів дослідження; використанні в роботах цитат, наведених ШІ без перевірки їхньої достовірності; формуючи список використаних джерел; не рекомендовано використовувати ШІ виконуючи контрольні заходи; під час написання есе на задану тематику (есе повинно містити власні враження, обґрунтування та міркування з конкретного приводу чи питання).

Використовуючи контент, згенерований штучним інтелектом, здобувачу потрібно завжди вказувати на це.

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ З ЦІЛЯМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ (ЦСР)

Ця дисципліна вивчає підходи у використанні державою інструментів фінансової політики в комплексному управлінні фінансовою системою, які спрямовані на акумулювання додаткових фінансових ресурсів державою та суб'єктами господарювання. Завдяки цьому як держава, так і економічні суб'єкти мають можливість забезпечувати високі темпи економічного зростання з орієнтацією на визначені цілі сталого розвитку.

Ціль 1. Подолання бідності. Подолання бідності в усіх її формах та всюди. Ефективна реалізація державою фінансової політики сприяє оптимізації податкової, бюджетної, грошово-кредитної, інвестиційної, митної та боргової політики, підвищенню ефективності взаємодії з міжнародними фінансовими інституціями. Фінансова політика держави відіграє ключову роль у подоланні бідності через розподіл розподіляються фінансових ресурсів. Ефективна фінансова політика може забезпечити соціальні виплати, інвестиції в освіту та охорону здоров'я, що допомагає підвищити рівень життя найбільш вразливих верств населення. Крім того, державні програми, спрямовані на створення робочих місць і підтримку підприємництва, можуть стимулювати економічний розвиток і зменшити безробіття. Важливо, щоб фінансова політика

була орієнтована на інклюзивність, забезпечуючи доступ до фінансових ресурсів для всіх громадян, що, в свою чергу, сприятиме зменшенню бідності в суспільстві.

Ціль 4. Якісна освіта. Забезпечення всеохопної і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. Вироблення навиків ефективного використання та поєднання інструментів фінансової політики держави сприяє істотному збільшенню кількості фахівців-претендентів на працевлаштування в державному секторі економіки з гідним рівнем оплати праці.

Ціль 5. Гендерна рівність. Забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчаток. Кадрова політика органів державної влади, які здійснюють діяльність у сфері фінансової політики, спрямована на впровадження рівноцінної оплати праці для чоловіків і жінок при однаковій кваліфікації і аналогічних умовах праці та забезпечує однаковий доступ до навчання та кар'єрного розвитку для чоловіків і жінок, підтримку принципів рівності на рівні установ і організацій та впровадження гендерно-рівноваженого рекрутингу. на рівні самої установи, так і на рівні комунікаційної взаємодії з цільовою аудиторією.

Гендерна рівність у фінансовій політиці держави є важливим аспектом, що сприяє економічному розвитку та соціальній справедливості. Забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків до фінансових ресурсів, кредитів та інвестицій допомагає зменшити економічні нерівності та підвищити рівень життя. Державна політика повинна включати програми, які підтримують жінок у бізнесі та підприємстві, а також забезпечувати їх участь у прийнятті фінансових рішень. Лише за умови активної участі обох статей у фінансових процесах можна досягти стійкого розвитку суспільства.

Ціль 11. Сталий розвиток міст і громад. Забезпечення відкритості, безпеки, життєздатності й екологічної стійкості міст і населених пунктів. Сучасні умови розвитку міст і громад ставлять нові комплексні вимоги, які полягають у поєднанні необхідності досягнення сталого розвитку на місцевому рівні з потребою брати участь у процесах міжнародного економічного обміну. Глокалізація, як процес, передбачає вихід локальних соціально-економічних систем на міжнародний рівень за рахунок їхніх особливостей та переваг, а також участі в національних і міжнародних зв'язках. Це вимагає ретельного моніторингу для оцінки досягнення цілей та визначення ефективних механізмів регулювання. Швидкий розвиток глобальних економічних зв'язків та процесів децентралізації ставлять перед нами завдання наукового обґрунтування та підтримки розвитку локальних соціально-економічних систем у контексті сталого розвитку та інтеграції в економічний обмін на різних рівнях.

Ціль 17. Партнерство заради сталого розвитку. Зміцнення засобів здійснення й активізація роботи в рамках Глобального партнерства в інтересах сталого розвитку. Партнерство у фінансовій політиці держави є важливим інструментом для забезпечення економічного зростання та стабільності. Воно передбачає співпрацю між урядом, бізнесом та громадським сектором для ефективного використання ресурсів і реалізації спільних проектів. Таке партнерство сприяє залученню інвестицій, розвитку інфраструктури та створенню нових робочих місць. Крім того, воно дозволяє узгоджувати інтереси різних сторін, що підвищує прозорість та відповідальність у фінансових рішеннях держави. В результаті, ефективна фінансова політика, заснована на партнерстві, може суттєво покращити соціально-економічні умови в країні.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Європейська соціальна хартія (переглянута) : Хартія, Міжнародний документ від 03.05.1996 № ETS N 163 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_062#Text
4. Концепція соціального забезпечення населення України: Постанова Верховної Ради України від 21.12.1993 р. №3758 – XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3758-12#Text>.
5. Концепція вдосконалення системи прогнозних і програмних документів з питань соціально-економічного розвитку України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 04.10.2006 р. № 504-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2006-p#Text>

6. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98–ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр#Text>
7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/436-15/ed20120517>
8. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV/ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
9. Податковий кодекс України від 18.11.2010 р. № 2705-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
10. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14.01.1998 р. № 16/98–ВР . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-вр#Text>
11. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 05.10.2000 р. №2017 – III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
12. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.04.1999 р. №1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці: Закон України від 28.12.2014 р. №77 – VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/77-19#Text>
14. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03.2001 р. № 1533–III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1533-14#Text>
15. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058–IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
16. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>
17. Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати : Постанова Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. N 100. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/100-95-п#Text_t
18. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні : Закон України від 30 жовтня 1996 року N 448/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/448/96>
19. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>
20. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. №1560-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
21. Про систему валютного регулювання та валютного контролю: Декрет Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
22. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
23. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р. № 3480-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
24. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. №2121-III. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2121-14>
25. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. №679-XIV. URL:<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14>
26. Про платіжні системи та переказ грошей : Закону України від 5 квітня 2001 року № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>
27. Про деякі питання надання державної соціальної допомоги на період введення воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 року № 214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-п#Text>
28. Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-п#n8>

29. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам : Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-п#n54>
30. Деякі питання фінансування соціальних послуг під час дії воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях : Постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 р. № 784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-2022-п#Text>
31. Положення про основи процентної політики Національного банку України: затверджене Постановою Правління НБУ від 21.04.2016р. № 277. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1092-04>
32. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (проект 2017). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>
- Основний*
33. Бюджетна система : підручник / за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с.
34. Бюджетна система : підручник / І. В. Алексєєв І. В., Ярошевич Н. Б., Кіндрат І. Ю., М. В. Ливдар М. В. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019. 400 с.
35. Власюк Н.І., Мединська Т.В. Податкова система : навчальний посібник. 3-тє видання, перероб. та допов. Львів : Магнолія-2006, 2012. 424 с.
36. Внукова Н.М. Соціальне страхування: Кредитно-модульний курс : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 412 с.
37. Державне фінансове регулювання економічних перетворень : монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. НАПН України А. А. Мазаракі. Київ : ДТЕУ, 2015. 375 с.
38. Зварич О. В. Основи прогнозування та планування бюджету: навчально-методичний посібник. Київ: НаУКМА, 2015. 69 с.
39. Коляда Т. А. Формування бюджетної стратегії України : теорія, методологія, практика : монографія. Ірпінь : Університет ДФС України, 2016. 396 с.
40. Крисоватий А.І., Сидорович О.Ю., Дмитрів В.І. Наукові основи фіскальної теорії: навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2017. 246 с.
41. Миськів Г. Бюджетна система : теретичні та практичні аспекти (у схемах і таблицях) : навчальний посібник. Львів : Растр-7, 2020. 272 с.
42. Онисько С.М., Тофан І.М., Грицина О.В. Податкова система : підручник. Львів: Магнолія 2006, 2013. 351 с.
43. Пасічний М. Д. Фінансова політика держави : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. 440 с.
44. Податкова система: навчальний посібник / Волохова І.С., Дубовик О.Ю., Слатвінська М.О. та ін. ; ред. Волохова І.С., Дубовик О.Ю. Харків: Діса плюс, 2019. 402 с.
45. Сідельникова Л.П., Костіна Н.М. Податкова система : навч. посібник. 2-ге видання, переробл. і доповн. Київ : Ліра-К, 2013. 604 с.
46. Сучасна бюджетна система: правила та процедури: навчальний посібник / за заг. ред. В. В. Губенка. Київ : Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-П) впровадження», 2017. 184 с.
47. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ. ДТЕУ, 2022. 324 с.
48. Томнюк Т. Л. Фінансова політика держави: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ. ДТЕУ, 2024. 220 с.
49. Фінансовий ринок : навч. посібник/ Г. Блакита, Ж. Гарбар, Л. Губанова, А. Нікітішин та ін. Вінниця : ВТЕІ ДТЕУ, 2014. 300 с.
50. Шевчук І. Л., Черепанова В. О., Ставерська Т. О. Бюджетна система : навчальний посібник. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.
51. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник. Київ : Знання, 2015. 535 с.
52. Chornovol, A., Tabenska, J., Tomniuk, T., Prostebi, L. Public finance management system in modern conditions. *Investment Management and Financial Innovations*, 2020, 17(4), pp. 402–410.
53. Kaneva, T., Karpenko, M., Nasibova, O., Tabenska, J., Tomniuk, T. Fiscal decentralization influence on public services efficiency and economic growth. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2023, 5(52), pp. 68–78.

54. Vdovichen, A., Chornovol, A., Mustetsa, I., Tabenska, J., Tomniuk, T. Fiscal decentralization and local finance in Ukraine and EU member-states. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 2024, 3(56), pp. 86–96.

Додатковий

55. Адміністрування податків, зборів, платежів : навчальний посібник / за заг. ред. Хомутенко В.П. Одеса: «Атлант», 2015. 314 с.

56. Бюджетна система : підручник / за наук. ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури ; Тернопіль : Екон. думка, 2012. 871 с.

57. Бюджетна система України та Євросоюзу : монографія / за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 409 с.

58. Бюджетний менеджмент: тренінг-курс : навчальний посібник / Сафонова Л.Д. та ін. ; за заг. ред. Малік Є.О. Київ: ДННУ «Акад. фін. Управління», 2012. 400 с.

59. Бюджетно-податкова політика у системі регулювання економіки: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва, М.Д. Пасічний та ін. ; / за заг. ред. І.Я. Чугунова.- Київ Глобус-Прес, 2018. 354 с.

60. Державне фінансове регулювання економічних перетворень: монографія / І.Я. Чугунов, Т.В. Канєва та ін. / за заг. ред. А.А. Мазаракі. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. 376 с.

61. Інституційна трансформація фінансово-економічної системи України в умовах глобалізації: монографія/ В.Р. Сіденко, М.І. Скрипниченко, В.С. Пономаренко, І.Я. Чугунов та ін./ за заг. ред. В.Р. Сіденка. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 648 с.

62. Крисоватий, А. І., Томнюк Т.Л. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації : монографія. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2012. 212 с.

63. Місцеві фінанси : підручник / за ред. д-ра ек. наук, проф. О. Б. Жихор, д-ра ек. наук, проф. О. П. Кириленко. К. : УБС НБУ, 2015. 579 с.

64. Податкова система : навч. посіб. / за заг. ред. С. М. Еш. К. : Ліра-К, 2014. 698 с.

65. Проскура К.П. Податкове адміністрування в Україні в посткризовий період: ефективність та напрями модернізації: монографія. Київ : ТОВ «Емкон», 2014. 376 с.

66. Податкові системи зарубіжних держав: навчальний посібник / Андрущенко В.Л., Варналій З.С., Прокопенко І.А., Тучак Т.В. Київ : Кондор-Видавництво, 2012. 222 с.

67. Соціальна політика : навчальний посібник/ Л. Д. Лиманська, В. Є. Савка, Н. М. Хома та ін.; за заг. Ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. 2-ге вид. випр. і допов. Львів : «Новий Світ-2000», 2015. 318 с.

68. Фінанси міжнародних інституцій в Україні: монографія/ за ред. В.П. Колосова. Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т., 2016. 504 с.

69. Фінансова політика зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / В. П. Хомутенко, І. С. Луценко, А. В. Хомутенко, О. Г. Волкова. Харків: «Діса плюс», 2018. 370 с.

Електронні ресурси локального та віддаленого доступу

70. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: www.rada.gov.ua

71. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua

72. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua.

73. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: www.mlsp.gov.ua .

74. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. URL: www.dfp.gov.ua

75. Офіційний сайт Пенсійного фонду України. URL: www.pfu.gov.ua.

76. Офіційний сайт Державної податкової служби України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.tax.gov.ua>

77. Офіційний сайт Фонду соціального страхування. URL: <http://www.fssu.gov.ua>.

78. Офіційний сайт Державної служби зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua>

79. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

80. Офіційний сайт Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: www.ibser.gov.ua.

81. Офіційний сайт Міжнародного Валютного Фонду. URL: www.imf.org.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин (денна)			Оцінюван- ня, бали (мін.- макс.)	Форми контролю	
	Усього годин	з них				
		лекції	практичн і заняття			самостійна робота студентів
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1: Теоретичні засади формування фінансової політики держави Суть, функції, принципи та завдання фінансової політики держави. Складові державної фінансової політики. Сутність та складові фінансового механізму. Генезис наукової думки щодо фінансової політики держави. Значення фінансової політики в досягненні Україною Цілей сталого розвитку.	13	2	2	9	5-8	Індивідуаль- ні завдання, тестування
Тема 2: Податкова політика України Сутність, мета та завдання податкової політики. Наукові концепції реалізації податкової політики держави. Еволюція податкової політики України та характеристика її сучасного стану. Особливості реалізації податкової політики України в умовах пандемії та військового стану. Особливості адаптації податкової політики України до законодавства Європейського Союзу.	17	4	4	9	5-8	Тестування, індивідуаль- ні завдання, ситуаційні завдання
Тема 3: Бюджетна політика України Суть та призначення бюджетної політики. Характеристика складових бюджетної політики. Бюджетний механізм: сутність та складові реалізації. Особливості бюджетної політики в умовах воєнного стану.	17	4	4	9	5-8	
Тема 4: Державна регіональна фінансова політика Теоретико-методологічні засади реалізації державної регіональної фінансової політики. Фінансове вирівнювання: поняття, цілі, завдання. Вплив державної регіональної політики на соціально-економічний розвиток територіальних громад України.	13	2	2	9	5-8	
Тема 5: Соціальна політика держави Теоретико-методологічні засади реалізації соціальної політики держави. Державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Сутність та механізм функціонування системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Страхування від нещасного випадку на виробництві та	14	2	2	10	5-8	

професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. Страхування на випадок безробіття. Механізми реалізації державної політики у сфері соціального захисту вразливих верств населення та підтримки молоді. Особливості соціальної політики в умовах воєнного стану.						
Тема 6: Фінансова політика у сфері зовнішньоекономічної діяльності Фінансова політика в зовнішньоекономічній сфері: сутність та вплив на економічний розвиток держави. Складові фінансової політики зовнішньоекономічної діяльності. Методи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Економічна сутність, принципи та функції митної політики держави. Особливості митної політики в умовах воєнного стану.	15	4	2	9	5-8	Тестування, індивідуальні завдання, ситуаційні завдання
Тема 7: Грошово-кредитна політика України Теоретичні основи формування та реалізації грошово-кредитної політики держави. Характеристика інструментів реалізації грошово-кредитної політики. Інфляційне таргетування як складова монетарної політики. Особливості грошово-кредитної політики в умовах воєнного стану.	17	4	4	9	5-8	
Тема 8: Інвестиційна політика України Інвестиційна політика: сутність, цілі та завдання в умовах глобалізації фінансової системи. Характеристика інструментів державної інвестиційної політики в Україні. Зарубіжний досвід державної інвестиційної діяльності.	14	2	2	10	5-8	
Тема 9: Фінансова безпека держави Теоретико-методологічні засади фінансової безпеки держави. Бюджетна безпека: поняття, чинники та основні індикатори. Сутність, типи та особливості реалізації боргової політики. Особливості боргової політики в умовах воєнного стану.	14	2	2	10	5-8	
Тема 10: Міжнародна фінансова політика Міжнародна фінансова політика: засади формування та реалізації. Міжнародні фінансові інституції та їх роль у міжнародному русі капіталу. Вплив світових фінансових інституцій на фінансову політику України. Особливості співпраці України з міжнародними фінансовими інституціями в умовах воєнного стану.	14	2	2	10	5-8	
Підсумковий модульний контроль	2/-	-	2/-	-	10-20	Письмове завдання
Разом	150	28	28	94	60-100	
<i>Підсумковий контроль – екзамен</i>					60-100	